

Dossier de premsa

Noves oportunitats educatives 4.10 per lluitar contra l'abandonament escolar prematur

01/21

Projectes transformadors

Les persones

**Diputació
Barcelona**

Projectes Transformadors

El Pla d'Actuació de Mandat 2020-2023 de la Diputació de Barcelona preveu 21 Projectes Transformadors, que tenen per funció proporcionar respostes en forma de política pública als reptes socials globals que es desencadenen en el territori en àmbits crucials tals com: la inclusió social; la sostenibilitat urbana, econòmica i medi ambiental; les relacions interculturals; o les necessàries perspectives en l'abordatge dels reptes socials.

Aquests Projectes Transformadors (PT) de la Diputació de Barcelona visualitzen el compromís de la institució amb l'Agenda 2030 en quatre grans esferes d'intervenció: les persones, la prosperitat, el planeta i les aliances. L'objectiu d'aquests PT és contribuir a la represa i dinamització econòmica, social i cultural a tot el territori de la província. Són 21 projectes que ajuden a avançar cap a la normalitat postpandèmica, al mateix temps que s'anticipen i donen resposta als principals reptes de futur dels municipis i la ciutadania.

El Programa Noves Oportunitats Educatives és un d'aquests 21 Projectes Transformadors i s'inscriu en l'esfera de les persones.

El Projecte Transformador NOE 4.10

La finalitat del projecte transformador NOE 4.10 és contribuir a **reduir l'abandonament escolar prematur** posant en valor el **paper dels governs i els contextos locals** en el desenvolupament de noves oportunitats educatives, oferint un **suport tecnològic** compartit que vertebrí i universalitzi la informació a escala local i que permeti fer una gestió integrada dels recursos de noves oportunitats educatives i un seguiment durant tots els anys de les trajectòries dels joves de 16 a 24 anys en risc d'abandonament escolar prematur.

Context

A Catalunya, el percentatge de joves que abandonen prematurament els estudis (17,4%) està per sobre de la mitjana espanyola (16%) i molt lluny de la mitjana europea (10,3%). També sabem que molts adolescents interrompen els seus itineraris quan compleixen 16 anys –a vegades sense haver-se graduat en ESO– o, simplement, no continuen estudiant tot i haver-se graduat. Al nostre territori, les evidències també mostren que les probabilitats d'abandonar els estudis sense obtenir una titulació postobligatòria són molt altes, especialment entre els joves que es matriculen als cicles formatius de grau mitjà.

Les dades també ens diuen que les probabilitats de deixar els estudis de forma prematura no es distribueix de la mateixa manera entre tots els grups socials: trobem una sobrerrepresentació d'aquells joves d'origen migrat i de famílies d'estatus socioeconòmic i cultural baix. Aquesta situació, a més, s'ha vist agreujada per la COVID-19, amb un impacte que ha fet augmentar el risc d'abandonament escolar prematur en general i entre col·lectius més desfavorits en particular.

Des de les diferents instàncies, **s'identifica l'abandonament escolar prematur** com un desafiament prioritari. És especialment així per als governs locals, que veuen, a banda de la pèrdua de potencial social i econòmic, el cost personal i familiar que implica. Precisament des dels governs locals, ja fa temps que s'han posat en marxa serveis i recursos per fer-hi front, tot i que, malgrat els esforços, els resultats no han estat del tot satisfactoris. És per aquesta raó que el projecte NOE 4.10 proposa una estratègia molt clara per **enfortir els governs locals en la reducció de l'abandonament escolar prematur i en la millora de les oportunitats educatives**.

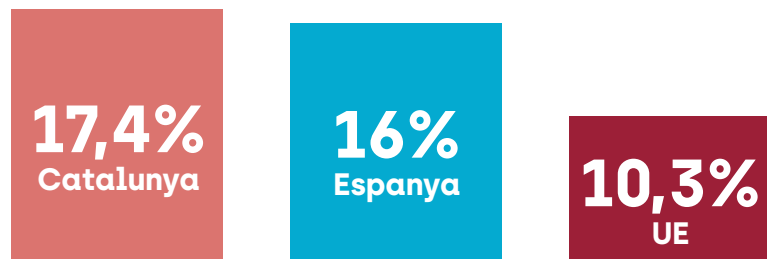
En aquest context, la resposta des del món local requereix:

- **dimensionar el fenomen i consolidar estratègies a escala local**
- **universalitzar la informació de la població jove de 16 a 24 anys**
- **identificar la població en risc**
- **estructurar xarxes interprofessionals que actuïn coordinadament en els respectius contextos territorials**
- **comptar amb pautes i mecanismes per a una orientació i un acompanyament integral i longitudinal**
- **disposar de recursos educatius de nova oportunitat.**

Requereix, en definitiva, garantir la continuïtat educativa de tots els joves no únicament per tal que aconseguixin una titulació, sinó –i sobretot– per tal que adquireixin les competències necessàries per desenvolupar amb èxit un projecte de vida personal, social i professional.

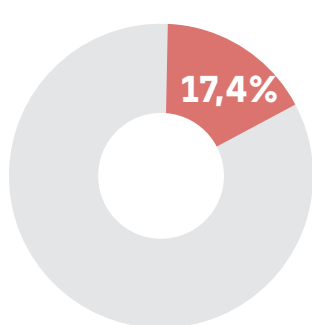
Font: IDESCAT

Dades de referència

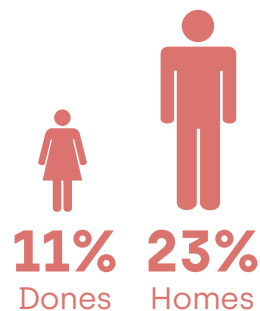

Abandonament escolar prematur [2020]

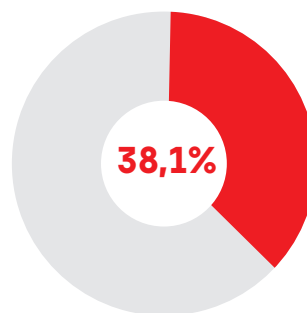
Context

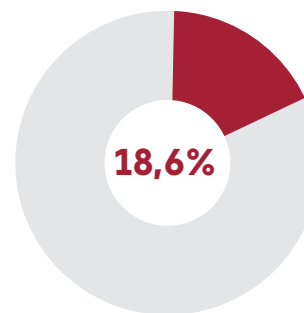
Taxa d'abandonament
escolar prematur
[2020]

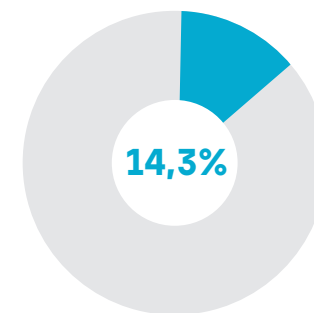
Abandonament
escolar prematur
per gènere

Taxa d'atur juvenil
a la província
[2020]

Taxa
d'emancipació
domiciliar [2020]

Taxa de no
escolarització
als 17 anys a la
província [2020]

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Educació. Avaluació curs 19-20

Taxa de graduació d'ESO

Per nacionalitat a la província

90,8%
Taxa de graduació

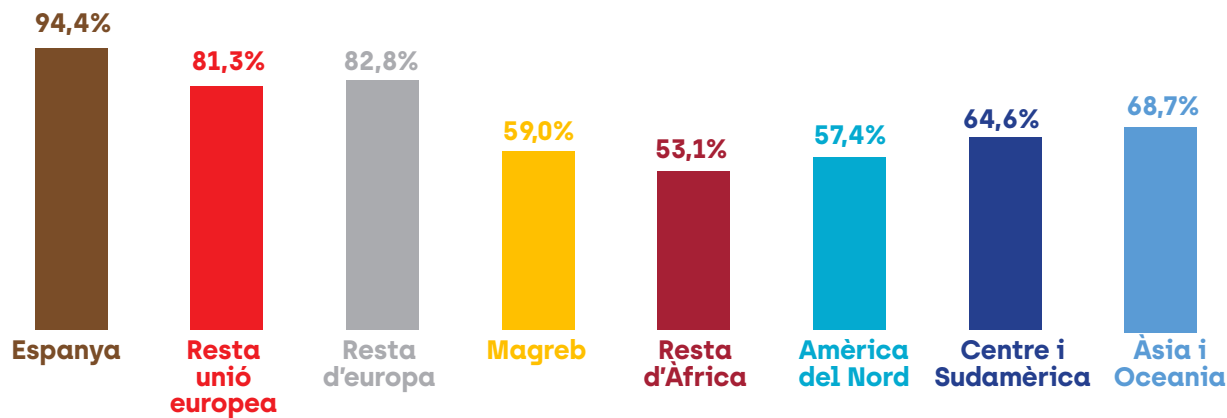
9,2%
Taxa de no graduació

94,4%
Taxa de graduació
alumnat nacionalitat
espanyola

66,6%
Taxa de graduació
alumnat nacionalitat
estrangera

Taxa de graduació a 4t d'ESO

Segons nacionalitats (agrupades per grans zones)

Dimensionament

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Educació. Avaluació curs 19-20

Font: Aproximació a partir de les dades del Departament d'Educació, a la província de Barcelona.

Font: Anuari de la Formació Professional a Barcelona i l'AMB 2017. Fundació BCN Formació Professional

Dimensionament de la població 16-24 anys de la província de Barcelona

384.563

Joves de 16 a 24 anys

54.314

Joves de 18 a 24 anys en Abandonament Escolar Prematur (aproximació)

15.863

Joves de 16 i 17 anys no matriculats a cap ensenyament reglat

Característiques

El projecte s'ha concebut en format pilot, i compta amb la col·laboració de 8 ens locals que participen en el desenvolupament de les diferents actuacions previstes: 7 ajuntaments (Badia del Vallès, Cornellà de Llobregat, El Prat de Llobregat, Igualada, Mataró, Mollet del Vallès i Vilafranca del Penedès) i el Consell Comarcal d'Osona

Per cadascun dels territoris es formularà un marc local de noves oportunitats educatives que comptarà amb un espai o xarxa interprofessional. Aquest espai planificarà i estructurarà un treball coordinat, que inclourà mecanismes per orientar i acompanyar de forma personalitzada la població jove de 16 a 24 anys i farà ús de la plataforma o l'entorn tecnològic per programar recursos i fer seguiment de les trajectòries dels joves en risc d'abandonament escolar prematur.

El projecte compta també amb l'assessorament d'un Comitè d'experts integrat per investigadors de l'àmbit acadèmic i representants del món de les entitats.

8 territoris piloten el desenvolupament del projecte NOE

Seleccionats a partir de la trajectòria i de l'experiència acumulada, s'organitzen per compartir reptes i solucions. Cadascun d'ells defineix un projecte propi i desplega una xarxa de professionals i tècnics municipals per dissenyar noves oportunitats educatives pels joves de 16 a 24 anys que han abandonat els estudis sense finalitzar l'etapa post obligatòria.

Es pretén crear noves perspectives d'abordatge de l'abandonament escolar prematur i posar en pràctica millores en els serveis locals existents. Treballar d'aquesta manera permet generar solucions àgils i pràctiques. Es construeix des de l'aprenentatge i la creació conjunta i es posen en pràctica solucions a mida: protocols d'orientació acadèmica i professional, cursos de transició educativa, plans individualitzats, noves experiències educatives, entre d'altres. Amb les evidències sobre què funciona i què no, es determinarà una nova generació de polítiques i serveis de noves oportunitats educatives per al conjunt de la província.

Durant aquesta tardor s'hauran constituït 8 xarxes locals de noves oportunitats educatives i es desplegaran plans de treball. Els resultats seran visibles des de l'inici mateix del projecte transformador:

L'Ajuntament de Badia del Vallès centrarà la seva actuació en reforçar l'acompanyament en la construcció de projecte de vida [Connecta't]. El pla de treball previst contempla identificar i fer la localització dels recursos existents a la ciutat per poder-los vincular als plans individualitzats d'acompanyament que porten a terme amb cadascun dels joves que atenen.

L'Ajuntament de Cornellà de Llobregat centrarà la seva actuació en la creació del Servei d'orientació NOE de l'Oficina Jove. El pla de treball previst contempla l'establiment de les bases del servei per garantir que s'arriba a tots els perfils de joves en risc o en situació d'abandonament escolar prematur.

L'Ajuntament d'Igualada centrarà l'actuació en la creació de la Xarxa d'acompanyament a les transicions (XAT). El pla de treball previst contempla millorar el coneixement sobre els agents, els serveis i els recursos que existeixen a la ciutat per acompanyar als joves per després poder planificar la creació de nous de recursos de noves oportunitats educatives.

El Consell Comarcal d'Osona centrarà la seva actuació en la creació de l'Escola de Noves Oportunitats Educatives – Xarxa Osona. En aquest marc, el pla de treball previst posa l'accent en el disseny de propostes pels joves de 16 a 24 anys, als que oferir itineraris educatius a mida i d'aquesta manera incorporar mesures d'intervenció i compensació de l'abandonament escolar prematur a la comarca.

L'Ajuntament de Mataró centrarà l'actuació en el desplegament de l'Oficina d'Orientació Educativa. El pla de treball previst contempla posar les bases per arribar a tots els joves de més de 16 anys en risc o en situació d'abandonament escolar prematur, fent especial incidència en els joves que abandonen els cicles formatius de grau mig i batxillerat.

L'Ajuntament de Mollet del Vallès centrarà la seva actuació en la identificació de perfils joves 16-24 anys. El pla de treball previst contempla, a banda de conèixer els diferents perfils i dimensionar-los, identificar els buits existents i ajustar i crear els recursos de noves oportunitats educatives que s'adaptin a les necessitats.

L'Ajuntament d'El Prat de Llobregat centrarà la seva actuació en la creació del Servei de noves oportunitats d'El Prat. El pla de treball previst contempla la generació d'un mapa dinàmic de la xarxa d'agents i espais de treball que permeti acompanyar els processos d'orientació i alhora estructuri i sistematitzi els processos de treball en xarxa a la ciutat.

L'Ajuntament de Vilafranca del Penedès centrarà la seva actuació en la creació d'un Sistema de coneixement de la població de 16 – 24 anys. El pla de treball previst contempla consensuar una mirada i una intervenció compartida sobre els diferents perfils de joves que abandonen els estudis i a partir d'aquí posar en marxa una estratègia per oferir respostes adaptades a les diferents necessitats.

Objectius estratègics

Els Objectius de Desenvolupament Sostenible del Projecte NOE corresponen als ODS 4 (Educació de qualitat), 8 (Treball digne i creixement econòmic) i 10 (Reducció de les desigualtats).

Objectius específics

- **Reduir el risc d'abandonament escolar** prematur de la població jove de 16 a 24 anys a través d'una política liderada pels governs locals.
- **Augmentar el potencial dels municipis** per lluitar contra l'abandonament escolar prematur.
- **Millorar l'equitat educativa** a través d'una resposta focalitzada en els joves més vulnerables que els ofereixi noves oportunitats educatives.
- **Fomentar en la població juvenil la socialització**, l'autonomia i la vinculació amb el seu entorn a través dels equips juvenils.

Actuacions

El projecte desenvoluparà diferents línies d'actuació, totes elles encaminades a generar un marc local de noves oportunitats educatives, entès com una manera flexible de planificar i gestionar les estratègies i prioritats de cada territori per fer front a l'abandonament escolar prematur i que es compon dels següents elements:

1. Marc de referència sobre polítiques locals de lluita contra l'abandonament escolar prematur (AEP) i noves oportunitats educatives a partir del relat i les contribucions dels ens pilot que participen en el projecte i d'altres experiències de referència.

El producte final serà un document guia que aportarà pautes per a la definició d'una metodologia integral de l'acompanyament dels joves de 16 a 24 anys en aquesta matèria.

2. Plataforma o entorn tecnològic que millori la informació i els processos de treball per fer seguiment de les trajectòries dels joves en risc d'AEP, i contribuir així a la gestió integrada de serveis i recursos a escala local.

El producte final serà una plataforma supramunicipal que facilitarà el seguiment i l'assignació de recursos de nova oportunitat educativa als joves de 16 a 24 anys en risc d'AEP a escala local i territorial.

3. Acompanyament a la creació de xarxes o espais interprofessionals que planifiquin i estructurin el treball coordinat dels diferents àmbits professionals que intervenen en les trajectòries dels joves de 16 a 24 anys.

El producte final serà la consolidació d'un espai o xarxa interprofessional en cadascun dels vuit territoris, integrada per tots els perfils professionals que treballen directament amb els joves.

La plataforma NOE 4.10

La plataforma serà una eina de suport al treball que desenvolupen els ens locals per fer seguiment dels itineraris dels joves de 16 a 24 anys que han abandonat els estudis abans de finalitzar l'etapa post obligatòria. Mitjançant la plataforma també es podran gestionar de forma integrada els recursos de noves oportunitats educatives.

Aquesta eina facilitarà l'orientació i l'acompanyament personalitzat dels joves que han abandonat els estudis sense finalitzar l'etapa post obligatòria. Està previst que la plataforma contingui la informació del padró municipal de la població en el rang d'edat dels 16 als 24 anys, així com els accessos disponibles als recursos de noves oportunitats educatives de cada territori.

La plataforma, que es planteja com una eina d'entorn web, tindrà un abast supramunicipal i treballarà sobre una base de dades única. Això permetrà compartir i analitzar la informació disponible, de manera que serà possible anar millorant l'eina i avaluant els resultats.

Aquesta plataforma, que està en aquests moments en procés d'elaboració dels plecs per a la seva licitació, està previst que es comenci a provar l'any 2022 en els 8 ens locals pilots del projecte NOE 4.10. I que, transcorregut un període de proves, es pugui anar transferint a la resta d'ens de la província.

4.- Acompanyament en la creació de serveis locals que contribueixin a la generació de noves oportunitats educatives dels joves de 16 a 24 anys en risc d'AEP a través de l'orientació i l'acompanyament personalitzat.

El producte final serà la creació d'un nou servei o la transformació dels existents als vuit territoris pilot.

5. Formació per generar coneixement sobre els aspectes relacionats amb el projecte i per donar resposta a les necessitats dels ens que participen en la prova pilot. El producte final serà, d'una banda, un cicle de seminaris, i, d'altra, una oferta formativa específica.

6. Difusió de les fites i resultats del projecte amb l'objectiu de facilitar la comunicació interna i externa.

7. Finançament per als ens locals que participen en la prova pilot i per als municipis que impulsen la continuïtat educativa entre la població jove d'entre 16 i 24 anys.

El producte final és l'aportació econòmica destinada a finançar els serveis previstos als convenis de col·laboració signats amb els vuit ens pilot. També es preveuen ajuts econòmics als municipis que impulsin actuacions i projectes que promoguin les noves oportunitats educatives.

Cicle de seminaris

El proper 28 de setembre s'inicia el cicle de 10 seminaris del projecte NOE amb "Abandonament escolar prematur més enllà dels indicadors. Una proposta de perfils a partir de les experiències dels joves" on el professor de sociologia de l'educació de l'UAB, Alejandro Montes parlarà de la diversitat de perfils del jovent que està en risc d'abandonament. El cicle té com a objectiu generar coneixement sobre l'abandonament escolar prematur, el seu context, les característiques de la població afectada i els recursos i estratègies dels ens locals per fer-hi front.

Pressupost

Total: previsió inicial de **3.900.000 €** durant els anys 2020, 2021, 2022 i 2023.

El pressupost del projecte NOE 4.10 s'articula a través de convenis de col·laboració amb els 8 ens locals que participen en el pilotatge. L'import total destinat per aquests 8 ens locals és de 1.760.000€ durant el període 2021-2023.

Aquests recursos està previst es destinin al finançament, entre d'altres, de serveis d'orientació educativa, a projectes de reconexió educativa o al reforç del personal de dinamització, orientació i atenció a joves.

L'any 2021, s'han destinat **760.000€** als ens pilot del projecte transformador. A banda, a través del Catàleg de serveis, es destinen **2.540.000€** per finançar programes de transició educativa (cursos de preparació per a les provés d'accés a cicles formatius i Programes de formació i Inserció – PFI i per finançar, a través d'una convocatòria extraordinària, actuacions i projectes d'impuls als itineraris educatius de la població jove.

L'any 2021, la Diputació de Barcelona també ha continuat impulsant entre els ens locals de la província projectes complementaris per assegurar les trajectòries d'èxit dels joves. Entre ells, el suport a les "ciutats orientadores", les fires i jornades d'orientació i els serveis d'orientació i transició en les escoles municipals de persones adultes. S'han dotat als ajuntaments de recursos tècnics i materials per un import de **112.000€**.

3.900.000€

**Durant els anys 2020, 2021,
2022 i 2023**

760.000€

**S'han destinat als ens pilot
del projecte transformador
l'any 2021**

2.540.000€

**S'han destinat a finançar per a
programes de transició educativa
i per a actuacions i projectes
d'impuls d'itineraris educatius
l'any 2021**

La Diputació de Barcelona amb els ODS

La Diputació de Barcelona s'ha compromès a contribuir de forma activa a l'assoliment de l'Agenda 2030 i dels objectius de desenvolupament sostenible (ODS) mitjançant el suport a la seva localització a tot el territori de la província de Barcelona. En aquest sentit, reafirma la voluntat de continuar impulsant iniciatives que promoguin l'assoliment dels ODS en totes les seves esferes i dimensions. Així, la Diputació de Barcelona aspira a convertir-se en un referent de la innovació en la implementació dels ODS, i el seu rol, com a xarxa de municipis, és idoni per assolir aquest objectiu.

El Projecte Transformador NOE de la Diputació de Barcelona respon a l'Objectiu de Desenvolupament Sostenible (ODS) **Número 4**: "Educació de qualitat" i **Número 10** "Reducció de les desigualtats".

Els disset ODS van ser proclamats per l'Assemblea General de Nacions Unides el 25 de setembre de 2015 i formen part de l'agenda global per a 2030. La Diputació de Barcelona n'assumeix el compliment i desplega la seva acció e suport als governs locals de la província d'acord amb aquests ODS.

Més informació

Trobareu més informació del projecte en aquestes dues pàgines web:

Web Diba:

<https://www.diba.cat/web/pam-2020-2023/noves-oportunitats-educatives>

Web Educació Diba:

<https://www.diba.cat/web/educacio/projecte-noe410>